

BUDGET 2026-2028

Liberalerna

Innehåll

Budgetförslag Liberalerna Norberg 2026-2028	1
Kommunstyrelsen (KS).....	1
Barn- och utbildningsnämnd	2
Kultur- och fritidsnämnd	3
Socialnämnd	4
Samverkansorgan	5
NVK	5
Investeringar.....	6
Liberalernas budgetförslag i siffror	7

Budgetförslag Liberalerna Norberg 2026-2028

Kommunstyrelsen (KS)

Kommunstyrelsen får minskad budget. Under kommunstyrelsen återfinns kommunledningen. Denna har under en flera år utökats med en rad olika tjänster. Det är dags för förvaltningen att se över sin organisation. Även kommunledningen behöver effektivisera. Nya tjänster bör inte kunna tillkomma utan att andra förändras eller plockas bort. Politiken kommer att kosta mindre pengar under perioden vilket motiverar sänkt ram. Partistöden behöver ändras så att skillnaderna mellan olika stora partier minskar. Vi vidhåller att ökat grundstöd och minskat mandatstöd är rätt väg att gå.

Näringslivsfrågor ska ha fortsatt hög prioritet och en särskild satsning på turism och besöksnäring ska göras. Turismnäringen skapar såväl arbetstillfällen i kommunen som arbetsmöjligheter för den som vill starta företag. Därför är det viktigt att kommunen blir en medspelare i dessa frågor, utan att konkurrera med företagen.

Avgiftsfri kollektivtrafik för alla avvecklas under budgetperioden och utvecklas istället. Alternativ som anropsstyrd trafik utreds och införs. Linjetrafik slopas. Pensionärer ska resa särskilt förmånligt. Det viktiga är att det finns fungerande kollektivtrafik som går när folk behöver nyttja den och utöka servicegraden. Vidare behöver Norberg få till en lösning som kommer hela kommunen till gagn. Skolskjuts flyttas tillbaka till barn- och utbildningsnämnd.

Norberg behöver arbeta vidare med sjukskrivningar för att få ner sjuktalet.

Kost flyttar in under KS och därför ska Resedans och Björkängens matsal fortsatt vara öppet för allmänheten. På sikt ser vi att matsalarna kan generera fler intäkter. Matsvinn kan motverkas genom god planering, klimatlådor samt frystorkning av maträtter. Ny kostchef får se över lämplig organisation för detta för att hålla nere kostnaderna så mycket som möjligt. Samarbete med socialnämndens arbetsmarknadsenhet behöver utvecklas. Måltidsvän införs under perioden.

Pengar till att inleda etapp 1 av Centrumplanen hamnar under KS. Under budgetperioden ska såväl trafikplan som översiktsplan upprättas.

Kommunstyrelsen ger Thorshammars verkstad ett aktieägartillskott som åtminstone täcker bolagets kostnader under mandatperioden.

Särskilt uppdrag:

- En satsning görs på näringsliv och turism. Båda delarna är viktiga för att på sikt generera intäkter till kommunen.
- KS tar ett övergripande ansvar för att minska kostnader för tomma lokaler i kommunen som helhet. Det kan betyda rivning av objekt men det kan också betyda att lokalerna ses över för att få ett bättre användningsområde. Till att börja med ska Bolagshagen och Gamla Blåsippan rivas.

- NAU, i egenskap av personalutskott, behöver fortsätta sitt arbete för att komma till rätta med såväl ökad vikarieanvändning samt sjukskrivningar. Kommunstyrelsen ska kunna följa arbetet.
- KS får i uppdrag att utveckla Resedans och Björkängens matsal så att intäkterna ökar.
- KS utvecklingsmedel säkerställer en fortsatt kompetenshöjning för personal som jobbar inom LSS.

Barn- och utbildningsnämnd

BUN får utökad ram. Nyckeln till att få fler att vilja bo i Norberg är att se till att vi har en riktigt bra skola. Effektiviseringskrav slopas de närmsta tre åren för att säkerställa att ekonomi finns för bland annat simundervisning. Den demografiska modellen slår fel i barn- och utbildningsnämnden, ibland med flera miljoner. Förskolans avdelningar ska i teorin börja gapa tomma redan nu och så är inte fallet. Det är fullt. Överåriga elever, eller elever som är inne på sitt 4, 5 eller 6 år på gymnasiet, får inte nämnden ekonomisk kompensation för baserat på den demografiska modellen. Detta är en kostnad som nämnden ändå måste hantera, men som innebär en besparing på övriga verksamheter. Det är av yttersta vikt att följa upp gymnasieelevernas resultat över tid och se till att de får det stöd de behöver, även på gymnasiet. Studievägledning ska kunna leda till såväl ordinärt gymnasium som till folkhögskola. Varje elev ska guidas till den skolform som snabbast tar dem igenom Sveriges skolsystem.

Vidare hanterar nämnden flertalet barn med stora behov. Nämnden behöver resurser för att kunna möta de lagkrav som ställs vad gäller särskilt stöd. Alltför många elever i Norberg får inte det stöd de behöver i yngre åldrar, vilket sedan präglar hela deras skolgång. Detta blir kostsamt i längden. Det är få elever i år 6 som når högsta betyg vilket indikerar att de elever som behöver utmaning inte får det. Anpassad grundskola växer och är idag underfinansierad. Vi föreslår en tilläggsmodell i den demografiska uppräkningsmodellen där också barnens behov blir en faktor att ta hänsyn till.

Husresurs i förskolan ska särskilt värnas samt de årskurser som nu har fjärdelärare. Fjärdelärarna ska jobba som fjärdelärare och inte hanteras som vikarier. För att lösa vikariefrågan införs fast vikarie. Låshund införs för att stärka upp elever med problematisk skolfrånvaro. Vidare behöver kommunen ta krafttag för att öka simkunskaperna hos samtliga elever, eftersom det är en livförsäkring det handlar om.

Rastvakt respektive rastvärd ska inte vara en av lärarna. Här behöver man se över möjligheterna att samverka med ideella organisationer och/eller anställa för att öka tryggheten i skolan och avlasta lärarna. Ökat samarbete med socialnämndens arbetsmarknadsenhet kan också vara till nytta. Grundskolan behöver fler vuxna i korridorerna, inte bara övervakningskameror. Det som nämns ovan kostar pengar och motiverar en högre ram.

I en liten kommun som Norberg är det viktigt att de nämnder som kan göra det också samverkar. Därför behöver barn- och utbildningsnämnd samverka med kultur- och fritidsnämnd i biblioteksfrågan. Nämnden behöver också utveckla arbetssätt tillsammans med socialnämnden för att kunna hjälpa fler unga igenom skolsystemet. Skolsociala teamet ska särskilt värnas.

Skolskjuts flyttas tillbaka till nämnden för barnens bästa. Vidare ska skolskjutsarnas utsläpp räknas in kommunens klimatpåverkan.

Särskilt uppdrag:

- Nämnden behöver följa skolresultaten noggrannare. Leder insatser till högre måluppfyllelse eller gör vi fel saker? Används resurser till det de är avsedda för?
- Se till att minska kostnader för gymnasieelever, genom att välja rätt skolform samt uppföljning. Får eleverna det stöd de behöver på gymnasiet?
- Nämnden behöver samarbeta med kultur- och fritidsnämnd för att få till en bemanning på skolbiblioteket.
- Ett gemensamt arbetssätt utvecklas och permanentas mellan barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden. Skolsocialt team utvecklas.
- Tillsammans med arbetsmarknadsenheten får nämnden i uppdrag att se till att det blir fler vuxna i korridorer och på skolgården under rasterna.
- Nämnden behöver budgetera för en mer omfattande simundervisning under en period tills simskulden från pandemin är åtgärdad. Olika kostnadseffektiva sätt undersöks.
- Fast vikarie införs.

Kultur- och fritidsnämnd

Kultur- och fritidsnämnden får minskad ram. Plan för kulturfastigheter/besöksmål ska upprättas samt följas upp under året och ska rapporteras tillbaka till KF. Vi ser ett behov av ett samarbete mellan NVK, socialnämnd och kultur- och fritidsnämnd. Arbetsmarknadsenheten under socialnämnden ska samverka med kultur- och fritidsnämnd och NVK för att utveckla service/fastighetsvård/besöksmålsvård vad gäller kulturfastigheter/besöksmål.

Inventering och plan för kommunens konstskatt tas fram.

Särskilt uppdrag:

- Se över anläggningskostnader för att få ner kostnader.
- Öka intäkterna så att evenemang ordnade av kommunen blir självfinansierande i högre grad.
- Öka intäkterna för uthyrning av lokaler.
- Plan för kulturfastigheter och planerat underhåll av dem ska färdigställas.
- Se över kostnader (och intäkter?) för Mimerlaven.
- Undersöka möjlighet till hyresintäkter vid större evenemang.

Socialnämnd

Socialnämnden står inför stora utmaningar vad gäller ekonomin och får utökad ram. Just nu är ökande hemtjänsttimmar och ökat tryck på försörjningsstöd något som den demografiska modellen inte helt fullt täcker. Det betyder att andra verksamheter måste spara för att inte ytterligare förstärka underskottet. Nämnden har under gångna året arbetat hårt för att få ned kostnader. Denna översyn är nödvändig och ska fortgå. Framförallt behöver det pågående arbetet med att hitta lämpliga familjehem fortskrida och kostnader för placeringar ha fortsatt fokus. Utöver de prioriteringar som görs vad gäller IFO så ser vi att heltidsresan och tomma lokaler/boenden är något som nämnden bör se över. Att se över riktlinjerna om vem som får bo var, har hög prioritet för oss så att varje person kan välja det boende som hen finner bäst.

Norbergs årsrika invånare behöver få tillgång till olika mötesplatser. Ett särskilt arbete för att motverka ensamhet behöver utvecklas under perioden. Det förebyggande arbetet med hembesök till alla över en viss ålder behöver permanentas och budgeteras för. Även denna nämnd kommer att få ökade hyreskostnader på grund av politiska investeringsbeslut som tagits eller som kommer att tas i närtid, vilket motiverar en högre ram. Vidare behöver flera i personalen olika kompetenshöjande insatser.

Viss service behöver flytta ut från hemtjänstens uppdrag t.ex. städning och inköp, eller lösas på annat sätt. Här tror vi att Norbergs motorburna ungdomar kan bli en värdefull resurs. Motorburen ungdom ska också användas under lov och helger för att avlasta hemtjänsten samt locka fler till dessa viktiga yrken. Genom detta arbetssätt får äldre och yngre en naturlig kontaktyta.

Liberalerna ser ett behov av att korttidsboendet för yngre inom LSS kvarstår och inte avvecklas. Kompetens inom LSS är viktigt för att kvalitetssäkra verksamheten. Anpassad grundskola växer i Norberg – därför tror vi att det finns ett behov av korttids. Vidare bör verksamheten generera vissa intäkter om kommunen säljer platser till andra kommuner. Resedans matsal ska inte bekostas av LSS.

I samtliga åldersgrupper i Norberg finns nu ekonomiskt utsatta personer. För att utöka möjligheterna för dessa att kunna påverka sitt liv, så behöver kommunens ekonomiska rådgivning vara lättillgänglig. Framförallt årsrika kommuninvånare kan behöva mer information om vilket ekonomiskt stöd man har rätt till.

Det är av yttersta vikt att få till en bra dialog med samtliga fastighetsägare i Norberg som hyr ut lägenheter, för att kunna påverka kommunens utgifter i samband med inflyttning av ekonomiskt utsatta personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Fler som går på försörjningsstöd behöver komma i någon form av försörjning/sysselsättning.

Nämnden ska under 2026 se till att personalen får arbetsskor, enligt bifallen motion.

Särskilt uppdrag:

- Minska kostnad för tomlokaler/boenden. Se över placering av verksamheter.
- Minska sjukskrivningstalen, kvarstår.
- Pausa heltidsresan. Vi behöver personal på plats när behoven är som störst.
- Se till att fler som nu får försörjningsstöd, kommer i försörjning/ur bidrag.
- Förstärka ekonomisk rådgivning, samt upplysa äldre om vilka stöd man kan få för att få ekonomin att gå runt.
- Samarbeta med näringslivet för att kunna erbjuda service som inte kräver vårdkompetens.
- Motorburen ungdom ska användas i högre utsträckning – dels som viktigt deltidsjobb men också i kompetensförsörjningssyfte.

Samverkansorgan

Samverkansorganens budget verkar räknas upp med ungefär 3% varje år (något mindre 2026). Det gör att det alltid är kommunens egna verksamheter som behöver anpassa sina budgetar efter ökade kostnader generellt för kommunen. Det blir i längden inte hållbart och bör ses över under kommande period.

NVK

NVK anger i sin egen budget att behovet är större än anslagen budget. Det innebär att Norberg som kommun måste sänka ambitionsnivån från en redan låg nivå. Mycket av det som ligger under NVKs ansvar är lagstadgad verksamhet. Kommuner måste se till att det finns rent vatten och avlopp till exempel. Eftersom förbundet ska upphöra är det särskilt viktigt att politiker som sitter i direktionen och/eller ägarberedningen noga följer de projekt som ska initieras under perioden. Det gäller såväl tid för projekt som budget. Om IT-samverkan kvarstår bör pengar tillföras för att genomföra nödvändiga säkerhetsåtgärder.

Vi vill särskilt säkerställa följande:

80 000 kr tillskott för att inköpa och sätta upp upphöjda bänkar/vänbänkar i kommunen.
600 000 öronmärks till trafikplan. Den ska vara klar innan förbundet upphör.

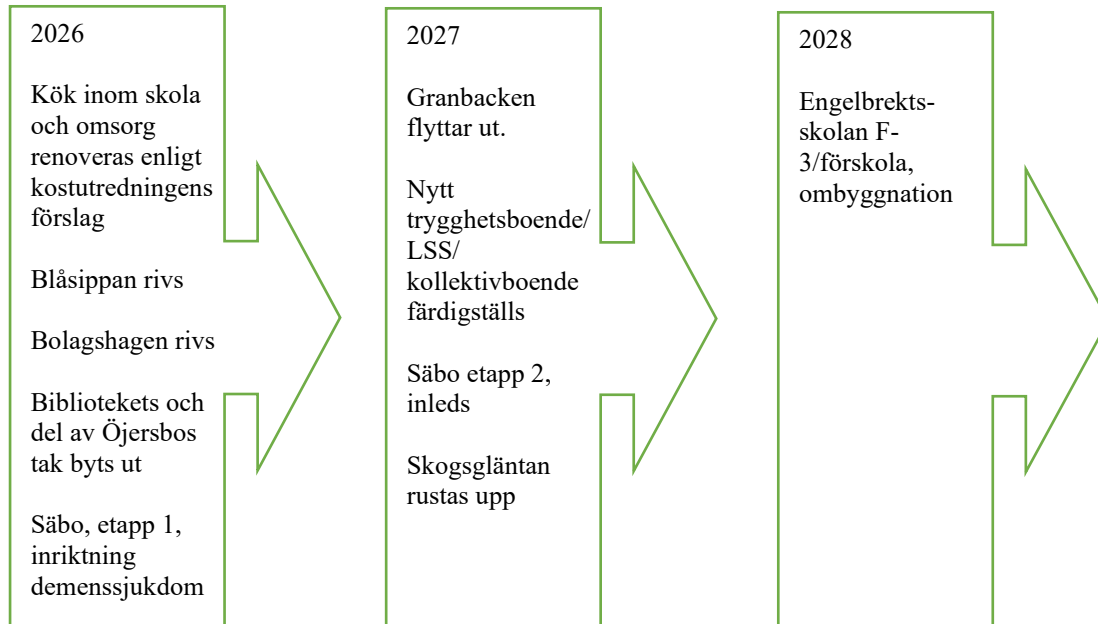
Särskilt uppdrag:

- NVK ska tillsammans med NVE komma fram till en hyresnivå som blir självfinansierande för fastigheter och bostäder.
- Trafikplan ska upprättas och åtgärder genomföras före förbundet upphör.

Investeringar

Liberalerna anser att S och Vs budget är för vag i vilken ordning investeringar ska ske.

Norberg står inför stora investeringar. Liberalerna anser att vi behöver prioritera bland alla förslag. Det finns en rad olika planer som också kommer att behöva finansieras: översiktsplan och revidering av den, trafikplan och centrumplan bara för att nämna några. Vi anser att kommunen bör rusta upp befintliga lokaler och inte bygga helt nytt. Det som saknas i Norberg är mellanboende från villa till SÄBO.

2026

- Kök byggs om/renoveras för att undvika viten.
- Gamla Blåsippan rivs (ev. RUR)
- Bibliotekets och delar av Öjersbos tak byts/görs om.
- Bolagshagen rivs (ev. RUR)
- Etapp 1, ombyggnation av Björkängen inleds med fokus på demenssjukdom.

2027

- Granbacken flyttar ut
- Nytt trygghetsboende/kollektivboende/LSS färdigställs
- Etapp 2, ombyggnation av Björkängen, fokus SÄBO + serviceboende
- Skogsgläntan rustas upp.

2028

- Engelbrekts-skolan F-3 byggs om. Flexibla lokaler möjliggör att viss yta kan användas till förskola om behov finns. Om behov inte finns kan lokaler användas i grundskolans regi.

Liberalernas budgetförslag i siffror

Liberalernas budgetförslag

	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Kommunfullmäktige	-39979	-41018	-42084
Nämnder i Norbergs kommun	-376097	-379858	-384736
varav kommunstyrelsen	-34757	-35105	-35456
varav kultur och fritidsnämnden	-18064	-18244	-18426
varav socialnämnden	-179063	-180854	-184471
varav barn- och utbildningsnämnden	-144213	-145655	-146283
<i>Avgår internränta och avskrivningar</i>	20865	20865	20865
Finansförvaltningen	-22322	-32322	-43113
<i>Avskrivningar</i>	-14722	-14722	-14722
Verksamhetens nettokostnader	-432255	-447055	-463790
Skatteintäkter	314126	322598	331588
Statsbidrag och utjämning	124672	130906	137100
Riktat bidrag för äldreomsorg	3059	3059	3059
Finansiella intäkter	500	550	600
Finansiella kostnader	-3917	-5006	-5478
			3162
Summa finansiering och finansnetto	438440	452107	470031
Över- (+) eller underskott (-)	6185	5052	3079
Årets resultat	6185	5052	3079